

θους τοῦ Ἀρνίου; Τοιαῦται ὁμως δοκιμασίαι, εἵμεθα βέβαιοι ὅτι, δὲν θὰ ἐπιτραπῶσιν ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἡ δὲ ψυχὴ ἥτις ἐμπιστεύεται εἰς τὸν Κύριον κατὰ τὰς σκοτεινὰς στιγμὰς ἀφθόνως θέλει ἀνταμειφθῇ διὰ τὴν ἐξάσκησιν πίστεως καὶ ἐμπιστοσύνης, ὅταν τὸ νέφος θὰ διέλθῃ, καὶ ἡ λάμψις τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἀναφανῇ καὶ πάλιν. Ἐν τούτοις διάφορον αἰτίαν μερικοῦ σκότους ὑπαινίσσεται ὁ ποιητὴς εἰς τὰς γραμμάς·

«Γήϊνον νέφος ἃς μὴ ἐγερεθῇ,
Καὶ τὸ προσωπὸν σου ἐκ τοῦ δούλου σου κρυβῇ».

Τὰ νέφη τὰ ὁποῖα παρεισδύουσι μεταξὺ τῶν τελείως ἀφιερωμένων τέκνων τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Οὐρανίου αὐτῶν Πατρος καὶ τοῦ Πρεσβυτέρου αὐτῶν Ἀδελφοῦ, εἶναι συνήθως γήϊνα νέφη· διότι ἐπιτρέπωμεν εἰς τὰς αἰσθήσεις ἡμῶν νὰ ρέπωσι πρὸς τὰ ἐπίγεια πράγματα, ἀντὶ νὰ στρέφωμεν τὰς κλίσεις ἡμῶν πρὸς τὰ ἄνω· διότι παρημελήσαμεν τὴν εὐχὴν τῆς ἀφιερώσεως ἡμῶν· διότι παρημελήσαμεν νὰ καταναλώσωμεν καὶ καταναλωθῶμεν εἰς τὴν ὑπερρεσίαν τοῦ Κυρίου· διότι παρημελήσαμεν νὰ θέσωμεν τὴν ψυχὴν ἡμῶν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μας, ἵνα κάμωμεν τὸ καλὸν πρὸς πάντας καθόσον ἔχωμεν εὐκαιρίαν. Εἰς τοιαύτας περιστάσεις, τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν παρασυρθέντων μακρὰν τοῦ Κυρίου καὶ τῆς καθοδηγίας αὐτοῦ, τὰ νέφη ταχέως ἄρχονται νὰ ἐπισωρεύωνται, καὶ μετ' οὗ πολὺ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ λάμψις τῆς ἐπικοινωνίας, πίστεως, ἐμπιστοσύνης καὶ ἐλπίδος, ἐν μέτρῳ ἀμαυροῦται, καὶ ἐπέρχεται ὁ χρόνος τῆς ἀσθενείας τῆς ψυχῆς, καὶ ἀνησυχίας. Ὁ Κύριος φιλαγάθως ἐπιτρέπει τοιαύτην τινὰ θλίψιν, ἀλλὰ δὲν ἀποκόπτει ἡμᾶς ἀπὸ τῆς εὐνοίας αὐτοῦ. Ἡ ἀπόκρυψις τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀφ' ἡμῶν σκοπὸν ἔχει, ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς ἡμᾶς καὶ ἀναγνωρίσωμεν πόσον μεμονωμένοι καὶ δυσικανοποίητος ἦθελεν εἶσθαι ἡ κατάστασις ἡμῶν ἐὰν δὲν εἴχωμεν τὴν λάμψιν τῆς παρουσίας αὐτοῦ, ἥτις φωτίζει τὴν ὁδὸν ἡμῶν, καὶ κάμνει ὥστε πάντα τὰ βάρη τῆς ζωῆς νὰ φαίνωνται ἐλαφρά· ὡς ὁ ποιητὴς πάλιν ἐξέφρασε τὸ πρᾶγμα·

«Αὐτάρκης θεωρῶν τὸ πρόσωπόν Του,
Τὸ πᾶν μου παρητημένον Αὐτῷ,
Οὐδεμί' ἀλλαγὴ ἐποχῆς ἢ τόπου,
Δύναται νὰ μὲ κάμῃ ν' ἀλλαγῶ.
Ἡὺλογημένος μὲ τὴν Αὐτοῦ ἀγάπην,
Ἀνάκτορον ὡς ἄθυρμα ἠθέλε φανῇ·
Καὶ φυλακὴ ὡς αἰθουσα πλουσιωτάτη,
Ἐὰν ὁ Ἰησοῦς μετ' ἐμοῦ ἦτο ἐκεῖ».

«ΤΟΝ ΙΑΤΡΕΥΟΝΤΑ ΠΑΣΑΣ ΤΑΣ ΑΡΡΩΣΤΕΙΑΣ ΣΟΥ».

«Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ μὴ λησμονῆς πάσας τὰς εὐεργεσίας αὐτοῦ. Τὸν συγγχωροῦντα πάσας τὰς ἀνομίας σου, τὸν ἰατρεῦντα πάσας τὰς ἀρρωστίας σου· τὸν λυτρῶντα ἐκ τῆς ὀθορᾶς τὴν ζωὴν σου, τὸν στεφανοῦντά σε με ἔλεος καὶ οἰκτιρμοίς· τὸν χορτάζοντα ἐν ἀγαθοῖς τὸ στόμα σου, οὕτως ὥστε ἡ νεότης σου νὰ ἀνανεοῦται ὡς τοῦ ἀετοῦ». (Ψαλμὸς ργ' 2-5).

Ἐνῷ ὁ Κύριος ἐπιτρέπει τοιαύτας ἀσθενείας, καθὼς ἐκείνας τὰς ὁποίας ἀνεφέραμεν νὰ ἐπέρχωνται ἐπὶ τῶν νέων κτισμάτων, ἴσταται ὁμως ἕτοιμος, νὰ θεραπεύσῃ ταύτας, ὅταν αὗται γίνονται δεκταὶ διὰ τῆς καταλλήλου στάσεως τῆς καρδίας. Διὰ τοιαύτας ἀσθενείας τῆς ψυχῆς, διὰ τοιαύτας ἀδυναμίας τοῦ νέου κτίσματος, πρέπει νὰ πλησιάζωμεν τὸν θρόνον τῆς οὐρανίου χάριτος, ὅπως ἡ πνευματικὴ ζωὴ καὶ ζωτικότης καὶ ἡ ὑγεία ἐπιστρέψωσιν ἐν τῷ φωτὶ τῆς Θείας εὐνοίας. Ἡ προτροπὴ τοῦ Ἀποστόλου εἶναι ὅπως «προσερχώμεθα μετὰ παρησίας (θάρρους μετ' ἐμπιστοσύνης) εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, διὰ νὰ λαβώμεν ἔλεος καὶ εὐρωμεν χάριν πρὸς βοήθειαν διὰ πάντα καιρὸν ἀνάγκης». (Ἐβρ. δ' 16). Πάντα τὰ νέα κτίσματα ἔχουσι τὴν ἑαυτῶν πείραν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου· καὶ ἐκεῖνοι δὲ οἵτινες καταλλήλως ἐξασκοῦνται ὑπ' αὐτῶν αὐξάνουσιν ἀκόμη ἰσχυρότεροι ἐν Κυρίῳ, καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, οὕτως ὥστε καὶ αὐταὶ αἱ πτώσεις καὶ ἀδυναμίαι αὐτῶν—δηλ. ἡ ἀνάγκη τῆς προσκλήσεως πρὸς βοήθειαν, καὶ ἡ στήριξις αὐτῶν διὰ τῆς πίστεως εἰς τὸν βραχίονα τοῦ Κυρίου— γίνονται ὄργανα εὐλογιῶν πνευματικῶν δι' αὐτούς, διὰ τῶν ὁποίων οὗτοι αὐξάνουσι κατὰ τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ ἠῤῥξανον, ἐὰν θὰ ἦσαν ἐλεύθεροι δοκιμασιῶν καὶ δυσκολιῶν, καὶ ἐὰν ὁ Κύριος δὲν ἀπέσυρε τὴν λάμπουσαν αὐτοῦ προστασίαν ἐκ τῆς καρδίας αὐτῶν ὅταν οὗτοι ἐγένοντο ψυχροὶ ἢ υπερβεβαρυνμένοι, ἢ διότι παρημέλησαν τὰ πνευματικὰ αὐτῶν προνόμια. Καθ' ἐκάστην στιγμήν καθ' ἣν τὸ νέον κτίσμα εὐρίσκει ὡς ἀναγκαίαν τὴν ἀναζητήσιν ἐλέους καὶ βοηθείας, ἐπὶ τοσοῦτον λαμβάνει καὶ νέαν ὑπενθύμιν τῆς ἀνάγκης τοῦ ἔργου τῆς καταλλαγῆς τοῦ Λυτρωτοῦ—ἀναγνωρίζον, ὅτι ἡ θυσία τοῦ Χριστοῦ, ὅχι μόνον ἦτο ἀρκετὴ διὰ τὰς παρελθούσας ἁμαρτίας—διὰ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ Ἀδάμ καὶ διὰ τὰς προσωπικὰς ἡμῶν ἀτελείας, μέχρι τοῦ χρόνου, καθ' ὃν τὸ πρῶτον προσήλθομεν πρὸς τὸν Πατέρα διὰ τῆς ἀξίας τοῦ Υἱοῦ—ἀλλ' ὅτι ἐπὶ πλέον, ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ διὰ τῆς μιᾶς ὑπὲρ πάντων θυσίας,, καλύπτει πάσας τὰς ἀτελείας ἡμῶν, διανοητικάς, ἠθικάς καὶ φυσικάς, αἵτινες δὲν εἶναι ἐκούσιαι. Τοιούτοτρόπως τὸ νέον κτίσμα διηνεκῶς ὑπενθυμίζεται καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ὁδοιπορίαν ἐν τῇ στενῇ ὁδῷ, ὅτι ἡγοράσθη ἀντὶ τιμῆς, διὰ τοῦ

πολυτίμου αἵματος τοῦ Χριστοῦ· αὐταὶ δὲ αἱ πείραι καὶ αἱ πτώσεις αὐτοῦ, συνεχῶς σύρουσιν αὐτὸ πλησίον τοῦ Κυρίου, διὰ τῆς ἐκτιμήσεως ἀμφοτέρων τῶν ἔργων αὐτοῦ, τοῦ τε παρελθόντος ἔργου αὐτοῦ ὡς Λυτρωτοῦ, καὶ τοῦ παρόντος ἔργου αὐτοῦ ὡς Βοηθοῦ καὶ ἐλευθερωτοῦ.

Πολλὰ ἐν τούτοις νέα κτίσματα, δὲν ἔμαθον πῶς νὰ πολιτευῶνται πρὸς τὰς ἀσθενείας ταύτας τῆς ψυχῆς, ἢ ἀρρωστίας, καὶ κλίνουσι μᾶλλον νὰ εἰπωσι καθ' ἑαυτά, — «Ἐπеса πάλιν. Δὲν δύναμαι νὰ πλησιάσω τὸν θρόνον τῆς οὐρανίου χάριτος, ἐὰν δὲν ἀποδείξω εἰς τὸν Κύριον τὰς καλὰς μου προθέσεις διὰ τῆς ἀποκτήσεως νίκης τινος». Τοιοῦτοτρόπως δὲ ἀναβάλλουσι τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πρώτου αὐτῶν καθήκοντος. Ζητοῦντες δὲ ὅπως διὰ τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως καταγάγωσι νίκην, βασανιζομένων τῶν διανοιῶν των ἐκ τῆς προτέρας αὐτῶν ἀδυναμίας, δὲν εὐρίσκονται εἰς τὴν κατάλληλον κατάστασιν, (ὅπως ἀγωνισθῶσι τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως», εἴτε κατὰ τῆς ἰδίας ἑαυτῶν σαρκὸς εἴτε κατὰ τοῦ Σατανᾶ, καὶ ἡ ἥττα κατ' ἀνάγκην εἶναι βεβαία ὅτι θὰ ἔλθῃ, καὶ μετ' αὐτῆς θέλει ἐπέλθῃ ἐπίσης καὶ ἡ βαθμιαία κατάπαυσις τῆς ἐπικλήσεως τῆς Θείας βοηθείας, ὡς καὶ ἡ αὔξουσα ὑποχώρησις εἰς τὰ ἀλλεπαλλήλως ἐπισωρευόμενα νέφη, ἅτινα θὰ ἀποκρύπτωσιν αὐτοὺς ἀπὸ τῆς λάμπσεως τῆς Θείας εὐνοίας. Οὗτοι δὲ θὰ ἀρχίσωσι βαθμιαίως νὰ νομίζωσιν ὅτι **διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῶν περίπτωσιν** τὰ νέφη ταῦτα εἶναι ἀναπόφευκτα.

Ἡ ἐντελὴς ἀντιθετος διεύθυνσις δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ. Εὐθύς ὡς τὸ σφάλμα τῆς λέξεως ἢ πράξεως ἢ ἔργου ἀναγνωρισθῇ, καὶ ἡ εἰς τὸν ἄλλον ζημία ἐπιδιορθωθῇ ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερον, πρέπει ἀμέσως νὰ ἀναζητηθῇ ὁ θρόνος τῆς χάριτος — νὰ ἀναζητηθῇ διὰ τῆς πίστεως, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀμφιβολίας. Δὲν πρέπει νὰ νομίζωμεν ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν ζητεῖ νὰ εὕρῃ αἰτίαν καθ' ἡμῶν, καὶ ὅτι θέλει νὰ μᾶς κρίνῃ σκληρῶς· ἀλλὰ πρέπει μᾶλλον νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι ἡ ἀγαθότης καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἶναι τοιαῦτα, ὥστε νὰ σπεύσῃ νὰ προμηθεύσῃ ἀπολύτρωσιν δι' ἡμᾶς, **ἐνῶ εἴμεθα ἔτι ἁμαρτωλοί**. Καὶ βεβαίως, ἀφοῦ ἐγίναμεν τέκνα αὐτοῦ καὶ ὑπεκυήθημεν ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ ζητῶμεν, ἔστω καὶ ἐὰν χωλαίνουσιν αἱ καλλίτεραι ἡμῶν προσπάθειαι, νὰ βαδίσωμεν εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, — κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ ὄχι κατὰ σάρκα — ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ἡ ἀγάπη αὐτοῦ πρέπει νὰ ἀφθονῇ εἰς ἡμᾶς ἀκόμη περισσότερον, παρὰ ὅταν εἴμεθα «τέκνα ὀργῆς καθὼς καὶ οἱ λοιποί».

Δέον νὰ ἐνθυμώμεθα, ὅτι καθὼς εἰς ἐπίγειος καλὸς πατήρ εὐσπλαγχνίζεται τὰ τέκνα αὐτοῦ, τοιοῦτοτρόπως καὶ ὁ Κύριος σπλαγχνίζεται τοὺς φοβουμένους Αὐτόν. Ἐὰν παρατηρήσωμεν τοὺς καλλιτέρους ἡμῶν ἐπιγείους φίλους, τὴν συμπάθειαν, ἀγάπην καὶ εὐσπλαγχνίαν αὐτῶν, καὶ ἐξαγάγωμεν ἐκ τούτου ἀναλογίαν τινα,

θέλομεν ἴδῃ ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ἀκόμη ἀγαθώτερος καὶ πιστότερος, ἢ τὰ κάλλιστα τῶν πλασμάτων Αὐτοῦ, ὅστις προτρέπει ἡμᾶς νὰ ἔχωμεν μεγάλην πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην—τὴν ὁποίαν καὶ ἀνταμείβει. Πάντες ὅσοι εἶχον ἀρκετὴν πίστιν, ὥστε νὰ προσέλθωσι κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν Θεόν, πρέπει νὰ ἔχωσι πίστιν ἀρκετὴν, ὥστε νὰ προσέρχωνται εἰς Αὐτὸν ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ μετὰ τῶν δοκιμασιῶν των, δυσκολιῶν των καὶ ἐλλείψεων αὐτῶν, ἐὰν θὰ ᾔθελον νὰ πράξωσιν οὕτως. Ἐὰν οὗτοι ἐπιτρέπωσιν εἰς τὰ νέφη νὰ ἐπεμβαίνωσι μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Κυρίου, καὶ ἀρνοῦνται τὴν πρόσκλησιν τοῦ Λόγου, ὅπως προσέλθωσιν εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος πρὸς εἰρήνην, καὶ ἀποκατάστασιν τῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ ἀρμονίας αὐτῶν, οὗτοι τέλος θέλουνσι λογισθῇ ἀνάξιοι θέσεώς τινος, μεταξὺ τῆς ἐκλεκτῆς τάξεως τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐκλέγει, «Ὁ Πατήρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας Αὐτόν»,—τοιούτους, οἵτινες καὶ ἀγαπῶσι καὶ ἐμπιστεύονται εἰς Αὐτόν. «Ἄνευ πίστεως εἶναι ἀδύνατον νὰ εὐαρεστήσῃ τις εἰς Αὐτόν.» «Αὕτη εἶναι ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον ἡ πίστις ἡμῶν». —Ἰωάν. δ' 23. Ἐβρ. ια' 6. Α' Ἰωάν. ε' 4.

Ὑπάρχουσιν ἐννοεῖται δυσκολίαι ἐν τῇ ὁδῷ, ἀλλ' ὁ Κύριος προμηθεύει τὰ ἀναγκαῖα βοηθήματα καὶ ὁδηγίας, διὰ τε τοῦ Λόγου του καὶ διὰ τῶν ἀδελφῶν ἐκείνων, τοὺς ὁποίους Αὐτός «θέτει» εἰς τὸ σῶμα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. (Α' Κοριν. ιβ' 18) Παραδείγματος χάριν, εἶναι ἓν βοήθημα, ἐὰν ἴδωμεν ἀκριβῶς, ποῦ ἔγκειται τὸ σφάλμα ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος—δηλαδή, ἐὰν ἴδωμεν ὅτι ἀναβάλλομεν τὴν μετάβασιν ἡμῶν εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, ὅπως λάβωμεν ἔλεος, μέχρῃς ὅτου ἐκτελέσωμεν ἔργον τι διὰ νὰ δικαιώσωμεν ἑαυτούς, τὸ τοιοῦτον ἀποδεικνύει ὅτι δὲν ἐξετιμήσαμεν ἀρκούντως τὸ μέγα μάθημα, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐπὶ αἰῶνας ἐδίδασκεν, δηλαδή, ὅτι εἴμεθα πάντες ἀτελεῖς, καὶ ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἐκτελέσωμεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θέλομεν, καὶ ὅτι ἐπομένως ἦτο ἀναγκαῖα ἡ ἔλευσις τοῦ Λυτρωτοῦ ὅπως ἀνηψώσῃ ἡμᾶς. Ἐκεῖνος ὅστις καταβάλλει προσπαθείας ὅπως δικαιώσῃ ἑαυτόν, προσπαθεῖ τὰ ἀδύνατα, καὶ ὅσον ταχύτερον ἐκμάθῃ τὸ μάθημα τοῦτο τόσον καλλίτερον εἶναι δι' αὐτόν. Ἡ μετὰ τοῦ Κυρίου ἐκκαθάρισις τῶν λογαριασμῶν ἡμῶν πρέπει νὰ γίνηται ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ· ἐὰν τὸ ζήτημά του εἶναι σοβαρόν, ἢ ἐλαφρόν, καὶ ἡ καρδιά τοῦ ἀφιερωμένου λίαν εὐπαθὴς καὶ τρυφερά, καὶ εἶναι συνηθισμένη εἰς διηνεκῇ μετὰ τοῦ Κυρίου σχέσιν καὶ ἐπικοινωνίαν, ὁ τοιοῦτος θέλει εὖρη μεγάλην εὐλογίαν, ἐὰν ἂ μ ε σ ω ς ἀποσύρεται εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, εὐθύς ὥς ἡ δυσκολία ᾔθελεν ἀναφυῇ, καὶ δὲν περιέμενεν ὅπως πράξῃ τοῦτο εἰς τὸ τέλος τῆς ἡμέρας. Οὐδὲν βεβαίως πρέπει νὰ ἀναβάλληται διὰ τὴν ἐπομένην, ἀφ' οὗ ὁ θρόνος τῆς χάριτος εἶναι ἀνοικτὸς εἰς ἡμᾶς πάντοτε· ἐὰν δὲ θὰ παρημελῶμεν τοῦτο, τὸ τοιοῦτον θὰ ἀπεδείκνυνεν ὅτι κατεχόμεθα

ἀπὸ διαθέσεως ἐναντίας πρὸς τὴν ἐν τῷ λόγῳ τοῦ Θεοῦ ἐγκεχαραγμένην.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τινὲς ἐξ ἐκείνων οἵτινες μεταβαίνουν εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος, δὲν ἀναγνωρίζουσι τὴν εὐλογίαν τὴν ὁποίαν ἀναζητοῦσι—τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν καὶ τὴν μετὰ τοῦ Πατρὸς συμφιλίωσιν. Ἡ δυσκολία των αὕτη ἀνάγεται εἰς μίαν ἐκ τῶν τριῶν τούτων περιπτώσεων, (1) Οὗτοι εἶναι ἐλλειπεῖς πίστεως, καὶ ἐπειδὴ ἡ πολιτεία τοῦ Θεοῦ κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν πίστιν, οὐδὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἄνευ πίστεως. «Ἄς γείνη εἰς σὲ κατὰ τὴν πίστιν σου». (2) Πιθάνον ἡ δυσκολία των νὰ προέρχηται, διότι δὲν ἐπανώρθωσαν τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον διέπραξαν, καὶ τὸ ὁποῖον ἐξομολογοῦνται· διότι δὲν ἀπεξημίωσαν τὴν βλάβην τὴν ὁποίαν ἐπήνεγκον ἐπὶ τῶν ἄλλων· ἢ διότι, ἐὰν ἡ ἁμαρτία ἐγένετο κατὰ τοῦ Κυρίου, ἐλησμόνησαν νὰ ἐξομολογηθῶσι ταύτην εἰς Αὐτόν, ἐνῷ ζητοῦσιν εἰρήνην μετ' Αὐτοῦ καὶ τὴν συγχώρησίν του. (3) Ὅχι εἰς ὀλίγας περιπτώσεις τοῦ εἶδους τούτου, ἡ δυσκολία προῆλθεν διότι δὲν εἶχον ἐκτελέσῃ τὴν κατάλληλον **ἀφιέρωσιν** εἰς τὸν Κύριον· οὗτοι ἐξήτουν τὴν Θεῖαν εἰρήνην καὶ χαρὰν καὶ τὴν λάμπιν τῆς εὐνοίας Αὐτοῦ—ἐξήτουν τὰς εὐλογίας τὰς ὑποτυπούμενας διὰ τοῦ φωτὸς τῆς χρυσῆς λυχνίας καὶ διὰ τοῦ ἄρτου τῆς προθέσεως τῆς Σκηνῆς ἐνῷ αὐτοὶ ἦσαν ἀκόμη πραγματικῶς μακράν, ἔξω τῶν πραγμάτων τούτων, ἔξω πάσης ἀφιερώσεως—ἔξω ἐπομένως τοῦ Βασιλείου ἱερατεύματος—ἅπλοϊ Λευῖται, οἵτινες μέχρι τούδε, εἶχον λάβῃ τὴν εἰδικὴν χάριν ἢ προνόμιον τοῦ παρόντος καιροῦ ἐπὶ ματαίῳ.

Τὸ διὰ τὴν ἔλλειψιν τῆς πίστεως κατάλληλον φάρμακον, εἶναι ἡ καλλιέργεια αὐτῆς διὰ τῆς σπουδῆς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, διὰ τῆς διανοητικῆς μελέτης ἐπὶ τῆς παρελθούσης καὶ παρούσης αὐτοῦ ἀγαθότητος, καὶ διὰ τῶν ἀγώνων ἡμῶν ὅπως ἀναγνωρίσωμεν, ὅτι εἶνε «ὑπερέκπερισσοῦ» εὐσπλαγχνος, περισσοτερον παρ' ὅτι θὰ ἡδυνάμεθα νὰ ζητήσωμεν, ἢ νὰ σκεφθῶμεν. Τὸ φάρμακον διὰ τὴν δευτέραν περίπτωσιν πρέπει νὰ εἶναι, ταχεῖα πλήρης, καὶ τελεία ἀπολογία, καὶ ὅσον τὸ δυνατόν ἀποξημίωσις τοῦ κακοῦ ἢ ἐπανόρθωσις τῆς ζημίας, καὶ κατόπιν ἐπάνοδος εἰς τὸν θρόνον τῆς χάριτος ἐν πλήρει θεβαιότητι πίστεως. Τὸ φάρμακον διὰ τὴν τρίτην περίπτωσιν εἶναι ἡ ἐκτέλεσις τελείας ἀφιερώσεως εἰς τὸν Κύριον, τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ζητεῖ ἐξ ὅλων ἐκείνων οἵτινες θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἀπολαύσωσι τὰ εἰδικὰ προνόμια, καὶ ἀμοιβὰς τοῦ Εὐαγγελικοῦ τούτου αἰῶνος.

Ἦδη θὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ ἄλλης τινὸς τάξεως ἀφιερωμένων, ἀλλὰ πνευματικῶς ἀσθενῶν. Οὗτοι καίτοι προφανῶς εἶναι δεικνυμένοι διὰ πίστεως καὶ εἶναι εἰλικρινεῖς εἰς τὴν ἀφιέρωσίν των, ἐν τούτοις φαίνονται ὅτι κάμνουσι μικρὰν

ἢ οὐδεμίαν πρόοδον εἰς τὸν κατὰ τῆς σαρκὸς ἀγῶνά των. Τῇ ἀληθείᾳ εἰς τινὰς περιπτώσεις, φαίνεται ὅτι ἢ εἰς τὴν ἀγαθότητα καὶ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ πίστις των, ἀφαιρέσαντος τὰς χειροπέδας τοῦ φόβου, ἐγκατέλειπεν αὐτοὺς μᾶλλον περισσότερον ἐκτεθειμένους εἰς τὸν πειρασμόν, ἔνεκα τῆς ἀσθενείας τῆς σαρκὸς, ἢ ὅσον εὐρίσκοντο εἰς τὰς ἀρχάς—ὁπότε εἶχον ὀλίγην γνῶσιν περὶ τοῦ Κυρίου. Οὗτοι ἔχουσι δοκιμασίας αἰτίνες εἶναι λίαν πύρριναι, ὅχι μόνον διὰ τοὺς ἑαυτοὺς των, ἀλλὰ καὶ δι' ὁλόκληρον τὸν οἶκον τῆς πίστεως, μετὰ τοῦ ὁποίου ἔρχονται εἰς συνάφειαν—ἡ ζωὴ των φαίνεται ὅτι εἶναι σφιδᾶ πτώσεων καὶ μετανοιῶν, τινὲς ἐπὶ οἰκονομικῶν ἀσυνεπειῶν ἄλλοι δὲ ἐπὶ παρὰμελήσεων τῶν ἠθικῶν καὶ κοινωνικῶν αὐτῶν καθηκόντων.

Ποῖον εἶναι τὸ φάρμακον διὰ τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν πραγμάτων; Ἀποκρινόμεθα, ὅτι πρέπει νὰ ὑποδειχθῇ εἰς τοὺς τοιούτους ὅτι ἡ νέα κτίσις δὲν θὰ ἀποτελεσθῇ ἐξ ἐκείνων, οἵτινες ἀπλῶς εἰσέρχονται εἰς *διὰ τὴν* αὐταπαρνήσεων καὶ θυσιῶν ἐπιγείων πραγμάτων, διὰ νὰ περιπατῶσιν ὅχι κατὰ σάρκα, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα· ἀλλὰ ἐξ ἐκείνων οἵτινες ἔνεκα τῆς ἑαυτῶν πιστότητος διὰ τὰς προθύμους αὐτῶν προσπαθείας ὅπως *τηρήσω* τὴν διαθήκην ταύτην, θέλουσιν λογισθῇ ὑπερνικηταί παρ' Ἐκείνου, ὅστις ἀναγινώσκει τὴν καρδίαν. Οὗτοι πρέπει νὰ πληροφορηθῶσιν ὅτι ἡ κατάλληλος μέθοδος πορείας διὰ πάντας τοὺς ἀφιερωμένους εἶναι ὅτι, ἐλευθερωθέντες ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ, πρέπει τόσον διακαῶς νὰ ποθῶσι τὴν ἀπόκτησιν πασῶν τῶν εὐλογιῶν τῶν προκυπτουσῶν ἐκ τῆς Θείας εὐνοίας, ὥστε ἐκουσίως νὰ γείνωσι δοῦλοι—ὑποβάλλοντες ἑαυτοὺς ὑπὸ περιορισμούς τινὰς, ὑπὸ χαλινόν, ὑπὸ δεσμιά, ὅσον ἀφορᾷ τοὺς λόγους των, τὴν διαγωγὴν των, τὰς σκέψεις των, —ἐνθέρμως ἐπιζητοῦντες παρὰ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς προσευχῆς τὴν βοήθειαν αὐτοῦ τὴν ὁποίαν Αὐτὸς ὑπεσχέθη εἰς αὐτούς, καὶ τὴν ὁποίαν ἐξέφρασε διὰ τῶν πρὸς τὸν Ἀπόστολον λόγων Αὐτοῦ, «Ἀρκεῖ σοι ἡ χάρις μου, ἡ γὰρ δύναμίς μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται». Ἐκάστην φορὰν καθ' ἣν ἀνακαλύπτουσι ὅτι ἡμάρτησαν, ὅχι μόνον πρέπει ὅπως ἀποζημιῶσιν ἐκείνους τοὺς ὁποίους αὐτοὶ ἔβλαψαν, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξομολογῶνται εἰς τὸν Κύριον, καὶ διὰ τῆς πίστεως νὰ ζητῶσι τὴν συγχώρησίν του,—καὶ νὰ ὑπόσχωνται εἰς Αὐτόν μεγαλητέραν προσοχὴν εἰς τὸ μέλλον, καὶ ὅτι θὰ *αὐξήσω* τοὺς περιορισμούς τῶν *ἰδίων* ἑαυτῶν ἐλευθεριῶν ἐπὶ τῆς ἀδυναμίας τὴν ὁποίαν ἀνεκάλυψαν διὰ τῆς τελευταίας πτώσεως.

Τοιοιουτρόπως ἀγρυπνοῦντες καὶ προσευχόμενοι, καὶ φυλάττοντες φυλακάς ἐπὶ τῶν πράξεων καὶ λόγων τῆς ζωῆς, καὶ «αἰχμαλωτίζοντες πᾶσαν σκέψιν», εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ, (Β' Κορινθ. ι' 5) εἴμεθα βέβαιοι ὅτι δὲν θὰ παρέλθῃ πολὺς χρόνος, ὁπότε θὰ δύνανται νὰ διαβεβαιῶσι καὶ ἑαυτοὺς καὶ

τοὺς ἀδελφούς ἐπίσης περὶ τῆς εἰλικρινείας τῶν καρδιῶν των, καὶ νὰ περιπατῶσιν ἐν τῇ ζωῇ τόσον περιεσκεμμένως, ὥστε πάντες νὰ δύνανται νὰ διακρίνωσιν, ὅτι ὄχι μόνον ὑπῆρξαν μετὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἀλλ' ὅτι ἐπίσης ἔμαθον παρ' αὐτοῦ, ἐκζητήσαντες καὶ μεταχειρισθέντες τὴν βοήθειάν του, πρὸς ἀπόκτησιν νικῶν κατὰ τῶν ἰδίων ἑαυτῶν ἀδυναμιῶν. Αἱ περιπτώσεις τοιούτων ἀδελφῶν ἢ ἀδελφῶν, δέον νὰ ὑπαχθῶσιν ὑπὸ τὸ κεφάλαιον τῶν διδασκαλιῶν τοῦ Ἀποστόλου, τὸ ὁποῖον ἐπιγράφεται «Περιπατεῖν ἀτάκτως» —οὐχὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων. Εἰς ἕτερον κεφάλαιον θέλομεν ἰδῆ τὰς ὁδηγίας τοῦ Κυρίου ὅσον ἀφορᾷ τὸν τρόπον, κατὰ τὸν ὁποῖον οἱ ἀσθενεῖς οὗτοι κατὰ τὴν σάρκα, καὶ οἵτινες ἀτιμάζουσι καὶ ἐπιφέρουσι ὄνειδος εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Κυρίου, πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.

Ἐνταῦθα σημειοῦμεν ἐν τούτοις, ὅτι ἐνόσω οὗτοι παρέχουσι σημεῖα μετανοίας διὰ τὴν κακὴν αὐτῶν πορείαν, καὶ ἐπιθυμίας τῆς καρδίας αὐτῶν ὅπως ὁδεύσωσι τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, καὶ ἐξακολουθῶσιν ἐξασκοῦντες πίστιν καὶ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Κύριον, πρέπει νὰ ἐκτιμῶνται ὡς ἀδελφοί. —ἐν τούτοις εἶναι ἀνάγκη νὰ περιορίσωμεν τὴν μετ' αὐτῶν ἐπικοινωνίαν, μέχρις ὅτου θὰ παρὰσχωσιν ἐξωτερικὴν τινα, ψηλαφητὴν ἀπόδειξιν τῆς δυνάμεως τῆς χάριτος ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν διὰ τῆς δεσμεύσεως τῶν σαρκικῶν αὐτῶν ἀδυναμιῶν. Ἐν τούτοις, οὗτοι πρέπει ἀκόμη νὰ ἐνθαρρύνωνται ὅπως πιστεύωσιν, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι λίαν ἐλεήμων δι' ἐκείνους οἵτινες ἐμπιστεύονται εἰς Αὐτόν, καὶ οἵτινες ἐκ καρδίας ἐπιποθοῦσι τὰς ὁδοὺς Αὐτοῦ, καίτοι δὲν πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωνται ὅπως ἀναμένωσιν ὅτι θὰ ἦθελον ποτὲ λογισθῆ ἄξιοι τῆς τάξεως τῶν ὑπερνικητῶν, ἐὰν ὁ ζήλος αὐτῶν δὲν ἐξήπτετο τόσον ὑπὲρ τῆς δικαιοσύνης, ὥστε ἡ σὰρξ αὐτῶν νὰ δείξῃ ἀρκετὰ σημεῖα τῆς ἑαυτῆς ὑποταγῆς εἰς τὸν Νεὸν Νοῦν.

Εἶδομεν τινὰς ἐκ τοῦ ἀφιερωμένου λαοῦ τοῦ Κυρίου εἰς πωχὴν καὶ λιμώττουσαν κατάστασιν, ἐνθέρμως ἐπιθυμοῦντας πλήρη μετ' αὐτοῦ ἐπικοινωνίαν, καὶ ἐν τούτοις στερουμένους τῶν ἀναγκαίων ὁδηγιῶν περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἀποκτήσεως καὶ διατηρήσεως ταύτης. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἔχουσι Γραφήν· ἀλλὰ ἡ προσοχή των ἐσύρθη μακρὰν ταύτης καὶ ἔμαθον μόνον νὰ προστρέχωσιν εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ τὰς κατηχήσεις κλπ. ἀκολουθοῦντες τὰς παραδόσεις τῶν ἀνθρώπων καὶ ὄχι τὸν Νοῦν ἢ τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, καὶ στερούμενοι συνεπῶς τῆς καταλλήλου πνευματικῆς τροφῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ εἶναι ὅτι αἰσθάνονται ἑαυτοὺς λίαν ἀπογοητευμένους πρὸς τὸν τυπικισμόν, καὶ ἐν τούτοις δὲν γνωρίζουσι πῶς νὰ συρθῶσι πλησιέστερον εἰς τὸν Κύριον ἐξ ὅλης αὐτῶν τῆς καρδίας, διότι δὲν ἐγνώρισαν περὶ τῆς ἀγαθότητός Του καὶ τῆς χάριτός Του ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ περὶ τοῦ μεγάλου σχεδίου τῆς σωτηρίας διὰ τὸν κόσμον, ὅπερ θὰ ἐπιτελεσθῇ μετ' ὀλίγον, οὔτε περὶ τῆς

κλήσεως τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὴν Νέαν Φύσιν. Ἡ λιμώττουσα αὕτη τάξις ἔχει ἀνάγκην πρῶτον πάντων, τοῦ ἀδόλου τοῦ καθαροῦ γάλακτος τοῦ Λόγου» καὶ μετὰ ταῦτα «τῆς στερεᾶς τροφῆς» τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως. Τιοοῦτοι ἀγαπητοὶ δὲν πρέπει νὰ περιφρονῶνται, ἀλλ' οὔτε καὶ νὰ παραμελῶνται, ἔστω καὶ ἐὰν ἀκόμη, ἀφ' οὗ ἀναγνωρίσωσι τὴν κενότητα τοῦ ἐκκλησιαστικισμοῦ ἐν γένει, θὰ κλίνωσι πρὸς ἀναζητήσιν ἄλλου τινος πράγματος πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς πεινώσης αὐτῶν καρδίας—εἰδὸς τι κοινωνικῶν συναναστροφῶν, κλπ. Γνωρίζομεν τινὰς ἐκ τῆς τάξεως ταύτης, οἵτινες ἀπέβησαν ἀδιάφοροι πρὸς τὰ πνευματικὰ πράγματα, ἀφ' οὗ εἰς μάτην προσεπάθησαν κατὰ διαφόρους κατευθύνσεις νὰ ἀνεύρωσι τι ἱκανοποιητικόν διὰ τὴν ψυχὴν αὐτῶν· ἀφ' οὗ ὅμως ἔλαβον τὴν «Παροῦσαν Ἀλήθειαν» ἐβλάστησαν καὶ ἤνθησαν εἰς τὰς πνευματικὰς χάριτας καὶ τὴν γνῶσιν κατὰ ἀξιοσημείωτόν τινα τρόπον. Πιστεύομεν δὲ ὅτι ὑπάρχουσι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀκόμη εἰς τὰς διαφόρους ἀποχρώσεις, καὶ ὅτι καθῆκον καὶ προνόμιον ἐκείνων οἵτινες ἔλαβον τὸ φῶς τῆς παρούσης ἀληθείας εἶνε νὰ τείνωσιν αὐτοῖς χεῖρα βοηθείας, ὅπως ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ σκότους εἰς τὸ θάυμαστόν φῶς· ὅπως ἐξέλθωσιν ἐκ τοῦ πνευματικοῦ λιμοῦ εἰς τὴν ὑπεράφθονον χάριν καὶ ἀλήθειαν. Ἀλλ' ὅπως γείνωσιν ὄργανα καὶ εὐλογήσωσι τούτους, εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ τε σοφία καὶ ἡ χάρις ἐξ ὕψους ἀναζητηθῶσιν ἐν τῷ λόγῳ, καὶ ὅπως ταῦτα ἐξασκηθῶσιν εὐγενῶς, πιστῶς, καὶ ἐπιμόνως.

Η ΔΟΚΙΜΑΣΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΩΣΙΣ ΠΡΟΗΓΕΙΤΑΙ ΤΟΥ ΑΓΙΑΣΜΟΥ.

Ἀπεδείξαμεν ἤδη ὅτι δικαίωσις δὲν εἶναι ἀπλῆ τις διανοητικὴ συγκατάθεσις τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθνηκεν ὡς Λυτρωτὴς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὅτι εὐλογίαι τινες συνδιαλλαγῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἐξησφαλίσθησαν τοιοιτοτρόπως ὑπὲρ τοῦ γένους, ἀλλ' ὅτι, ἐπὶ πλέον, διὰ νὰ γείνη τις δедικαιωμένος πιστός, μέγα μέρος ἀφιερώσεως εἶνε ἀναγκαῖα. Δικαίωσις σημαίνει τὴν ἀναγνωρίσιν τοῦ γεγονότος τῆς ἁμαρτωλότητος τῆς ἁμαρτίας, (Ρωμ. ζ' 13) καὶ τῆς ἐπιθυμίας πρὸς κατάπαυσιν αὐτῆς—τῆς ἐλευθερώσεως ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτῆς τόσον, ὅσον καὶ ἐκ τῶν ποινῶν αὐτῆς.—τῆς ἐπιθυμίας ἐπομένως ὅπως εἶναι τις δίκαιος ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὸν δίκαιον Δημιουργόν, καὶ ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς πάντας τοὺς νόμους τῆς δικαιοσύνης. Αὕτη δὲ συνεπάγεται ἐπίσης, τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ πιστοῦ, τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν τοῦ νοός, τῆς θελήσεως αὐτοῦ, ὅπως ἀκολουθήσῃ τὴν δικαιοδύνην εἰς πάσας τὰς ὑποθέσεις τῆς ζωῆς. Πίστις εἰς τὸν Λυτρωτὴν συνοδευομένη ὑπὸ τοιαύτης ἀφιερώσεως, φέρει τὴν δικαίωσιν—ἀλλὰ τὸ τοιοῦτον δὲν συνεπάγεται θυσίαν. Ὁ Θεὸς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ,

ὅπως πάντα τὰ κτίσματά του, ἐπιδοκιμάσωσι τὴν δικαιοσύνην, καὶ μισήσωσι τὴν ἀνομίαν, ἢ ἄλλως θὰ θεωρήσῃ αὐτοὺς ξένους ἀπ' Αὐτόν—ἐχθρούς του. Ὁ Θεὸς ὁμως δὲν ζητεῖ, ὅπως θηοιάσωμεν τὴν ζωὴν ἡμῶν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του, ἢ δι' ἄλλην τινὰ αἰτίαν. Ἡ θυσία ἐπομένως, ἐκτίθεται εἰς τὰς Γραφάς, ὡς ἐκουσία τις πρᾶξις—ὄχι ἀπαιτούμενη ὑπὸ τοῦ νόμου, ἔστω καὶ ἐὰν εἶναι,, καθὼς ὁ Ἀπόστολος τὴν ὀνομάζει «λογικὴ τις λατρεία» προτρέπων ἡμᾶς οὕτω,—«Σᾶς παρακαλῶ ἀδελφοί διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστήσατε τὰ σώματά σας θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐπρόσδεκτον εἰς τὸν Θεόν, τὴν λογικὴν σας λατρείαν».—Ρωμ. ιβ' 1.

Παρά τισιν, ἡ πρὸς θυσίαν ἀφιέρωσις ἐπακολουθεῖ εὐθύς ἀμέσως μετὰ τὴν εἰς τὸν Κύριον πίστιν, καὶ ἀφ' οὗ ἐπιτευχθῇ ἡ ἐπιθυμία, ὅπως βαδίσῃ τις εἰς τὰς τρίβους τῆς δικαιοσύνης· ἀλλ' ἡ ἀφιέρωσις αὕτη, πρέπει νὰ ἀκολουθῇ, καὶ ὄχι νὰ προηγῇται, διότι καθὼς εἶδομεν ἤδη, δέον νὰ δικαιωθῶμεν διὰ τῆς πίστεως, προτοῦ νὰ ἔχωμέν τι νὰ προσφέρωμεν εἰς τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον νὰ ἡδύνατο Οὗτος νὰ ἀποδεχθῇ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου Του, ὡς συν-θυσίαν μετὰ τῆς θυσίας τοῦ Λυτρωτοῦ ἡμῶν. Παρὰ δὲ τοῖς ἄλλοις, ἡ δεδικαιωμένη κατάστασις ἐπιτυγχάνεται, καὶ ἐξακολουθεῖ ἐπὶ τινὰ καιρὸν, χωρὶς νὰ ληφθῇ οὐδεμίᾳ σκέψις ὑπ' ὅπιν περὶ τελείας ἀφιερώσεως, ἢ θυσίας τῶν ἐπιγείων συμφερόντων εἰς τὸν Κύριον καὶ τὴν Ὑπόθεσιν Αὐτοῦ. Ὑπὸ τὰς παρούσας ὁμως περιστάσεις, ἐκεῖνοι οἵτινες ἀρχίζουσι νὰ βαδίζωσιν εἰς τὰς τρίβους τῆς δικαιοσύνης, εἰς τὰς τρίβους τῆς Ἀληθείας, εἰς τὰς τρίβους τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀριμονίας, δὲν θὰ προχωρήσωσιν ἐπὶ πολὺ εἰς τὰς τρίβους ταύτας, προτοῦ νὰ συναντήσωσιν ἐναντιώσεις ἔσωθεν, εἴτε ἐκ τοῦ κόσμου, εἴτε ἐκ τοῦ Σατανᾶ.

Οὗτοι εὐρίσκουσι τὰς τρίβους τῆς δικαιοσύνης βαθμιαίως ἀνυψουμένας, ἀνωφερεῖς, ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον καθισταμένας στενωτέρας, δυσκολωτέρας. Διὰ νὰ ἐξακολουθήσῃ τις βαδίζων ἐπὶ τῶν τριβῶν τούτων τῆς δικαιοσύνης, ἐν τῷ μέσῳ τῆς παρούσης ἀμαρτωλῆς καταστάσεως, ἀνάγκη νὰ τῷ στοιχίσῃ τελικῶς τὴν θηοίαν τῶν ἐπιγείων συμφερόντων αὐτοῦ, ἐπιγείων φιλοδοξιῶν, ἐπιγείου φιλίας, κλπ. Ἐνταῦθα λαμβάνει χώραν ὁ διαχωρισμὸς τῶν ὀδῶν ἡ μία, ἡ ἀνωφερὲς τρίβος, ἅγει πρὸς τὴν δόξαν, τιμὴν καὶ ἁθανασίαν, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται τις νὰ εἰσέλθῃ μόνον διὰ τῆς στενῆς καὶ χαμηλῆς πύλης τῆς ταπεινώσεως, αὐταπαρνήσεως, καὶ αὐτοθυσίας. Ἀφ' οὗ εἰσέλθῃ τις εἰς ταύτην, εὐρίσκει ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι ἀνώμαλος, τραχεῖα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁμως τὰ ἀόρατα λειτουργικὰ πνεύματα ὑποβοηθοῦσι τοὺς ταξιειδιώτας· καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ, αἱ φιλάγαθοι ὑποσχέσεις τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Ἀρχηγοῦ, λάμπουσι τῇδε κάκεισε πρὸς ἐνθάρρουνσιν αὐτῶν, διαβεβαιοῦσαι αὐτοὺς περὶ τῆς ἀφθονούσης χάριτος καὶ βοηθείας μέχρι τέλους τῆς ὁδοιπορίας· ἡ δὲ ἐγκαρτέρησις θέλει δεῖξῃ εἰς αὐτοὺς πάντα τὰ

συνεργοῦντα διὰ τὸ ὕψιστον αὐτῶν ἀγαθόν, διὰ τὴν τελικὴν κα-
τάταξιν αὐτῶν, ὡς μελῶν ἐν τῇ νέᾳ κτίσει, καὶ διὰ τὴν συμμε-
τοχὴν αὐτῶν εἰς τὸ ἔνδοξον ἔργον τῆς Χιλιετοῦς Βασιλείας.
Παρὰ τῇ πύλῃ ταύτῃ, ἣτις σημαίνει τελείαν ἀφιέρωσιν μέχρι
θυσίας—θανάτου—πολλοὶ ἐκ τῶν δεδικαιωμένων πιστῶν ἴστανται
ἐπὶ τινα καιρὸν λογαριάζοντες τὴν δαπάνην, πρὸ τοῦ εἰσέλ-
θωσιν, ἀκροώμενοι τῆς φωνῆς τῆς προσκλήσεως ἀπὸ τοῦ Λόγου,
καὶ ἐνδυναμοῦντες τὰς καρδίας αὐτῶν, ὅπως ἀναλάβωσιν τὴν ὁ-
δοποιρίαν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἀγαθῶν Αὐτοῦ διαβεβαιώ-
σεων.

Ἐξωθεν τῆς πύλης εἶναι πολυάριθμοι ἀτραποί, διὰ τῶν ὁποί-
ων πολλοὶ οἵτινες μέχρι τοῦδε ἔφθασαν μέχρι τῆς πύλης, ἀναζη-
τοῦσιν εὐκολωτέραν τινὰ ὁδὸν πρὸς δόξαν τιμὴν καὶ ἀθανασίαν
—πλὴν πάντες εἰς μάτην. Ὑπάρχουσιν ἑκατοντάδες τοιούτων
ἀτραπῶν, τινῶν ἐξ αὐτῶν ἀνωφερῶν ἐπ' ὀλίγον διάστημα, ὑπαι-
νισσομένων οὕτως μικράν τινα δόσιν αὐταπαρνήσεως· τινῶν δὲ
ὑποχωρουσῶν καὶ κατερχομένων ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πρὸς
τὰς εὐλογίας καὶ τὰ σχέδια τοῦ κόσμου. Εἰς οὐδεμίαν ὅμως ἐκ
τῶν ἀτραπῶν τούτων, εὐρίσκονται αἱ ἐμπνευσμέναι ἐπαγγελίαι,
αἵτινες ἀνήκουσι μόνον εἰς ἐκείνους οἵτινες εἰσέρχονται τὴν στε-
νὴν πύλην τῆς θυσίας—πρὸς τὴν «στενὴν ὁδόν,» τῆς μετὰ τοῦ
Κυρίου αὐτῶν ἐπικοινωνίας, ἐν τῇ ἀπαρνήσει τῶν ἐπιγείων φιλο-
δοξιῶν, καὶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς στενῆς μετὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰη-
σοῦ συγκληρονομίας ἐν τῇ ἐπακολουθούσῃ δόξῃ.

Χαρὰ καὶ εἰρήνη ἔρχονται ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς πίστεως εἰς
τὸν Κύριον, τῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐξιλεώσεως Αὐτοῦ, καὶ τῆς ἀπο-
φάσεως ὅπως ἀκολουθῇ τις τὴν δικαιοσύνην, καὶ ἀποφεύγῃ τὴν
ἁμαρτίαν. Ἡ χαρὰ δὲ καὶ ἡ εἰρήνη αὕτη εἶναι πλήρης, μέχρις
οὔτου ἀφίχθῃ τις εἰς τὴν στενὴν πύλην τῆς τεθλιμμένης ὁδοῦ·
ὅταν ὅμως ἡ ἐπιδίωξις τῆς δικαιοσύνης ἀπαιτήσῃ αὐταπάρνη-
σιν καὶ αὐτοθυσίαν, καὶ ἡ θυσία αὕτη δὲν ἐκτελεῖται καὶ ἡ εἰ-
σοδος εἰς τὴν στενὴν πύλην δὲν ἐπιτελεῖται, ἡ χαρὰ καὶ ἡ εἰρή-
νη τῆς Θείας εὐνοίας ἐλαττοῦται. Αἰτᾶ ἐν τοιούτοις δὲν ἀπο-
σύρονται ἐξ ὁλοκλήρου ἐπὶ τινα καιρὸν, καθ' ὃν χρόνον ὁ δεδι-
καιωμένος πιστὸς ἐπιζητεῖ ἐτέρας ὁδοὺς ὑπηρεσίας τῆς δικαιο-
σύνης, καθ' ὃν χρόνον ἀγαπᾷ τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐκτιμᾷ ἀκόμη
τὴν Θεῖαν εὐνοίαν, ἀλλὰ συνέχονται πρὸς τὰ ὀπίσω, ἔνεκα τῆς ἀ-
μελείας αὐτοῦ ὅπως εἰσέλθῃ δι' αὐτῆς. Τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς
καὶ τῆς εἰρήνης δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἢ μερὶς τῶν τοιούτων, διό-
τι καθ' ὅλον τὸ διάστημα οὗτοι ἀνεγνώριζον ὅτι τελεία ἀφιέρωσις
πάσης αὐτῶν δυνάμως εἰς τὸν Κύριον δὲν θὰ ἦτο εἰ μὴ «λογικὴ
τις λατρεία» λογικὴ τις ἀναγνώρισις καὶ ἀνταπόδοσις διὰ τὰς
Θείας εὐνοίας τὰς ἤδη ληφθείσας ἐν τῇ συγχωρήσει τῶν ἁμαρ-
τιῶν.

Πολλοὶ ἑξακολοιθοῦσι μένοντες ἐν τῇ στάσει ταύτῃ ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἐνῶ ἄλλοι περιπλανῶνται εἰς τὰς ἀτραπούς τοῦ κόσμου. Οὐδεὶς δύναται νὰ γείνη ὑποψήφιος τῆς νέας κτίσεως, ἐὰν δὲν εἰσέλθῃ εἰς τὴν στενὴν πύλην τῆς αὐτοθυσίας. Ὁ Κύριος ἐπὶ πολλὸν χρόνον δὲν ἀποκόπτει αὐτοὺς ἀπὸ τὰ εἰδικὰ προνόμια, ἅτινα παρέχει αὐτοῖς, μόνον πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τοὺς ὀδηγήσῃ διὰ τῆς στενῆς πύλης· ἐν τούτοις, παραμελοῦντες νὰ εἰσέλθωσι διὰ ταύτης, οὗτοι πραγματικῶς ὁμολογοῦσιν, ὅτι «ἐδέχθησαν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ (τὴν συγχώρησιν τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ τὴν καθοδηγίαν αὐτῶν εἰς τὴν πύλην ταύτην) ἐπὶ ματαίῳ,» διότι, ἀφ' οὗ ἀφίχθησαν εἰς τὴν κατάστασιν ταύτην, οὗτοι ἀρνοῦνται ἢ παραμελοῦσι νὰ ἐπωφεληθῶσι «τῆς μιᾶς ἐλπίδος τῆς κλήσεως ἡμῶν». Ὁ Κύριος θὰ ἠδύνατο νὰ ἔλεγεν εἰς τοὺς τοιοῦτους καταλλήλως,— 'Αποσύρω ἀμέσως ἀπὸ σέ, πάντα τὰ διάφορα εἰδικὰ προνόμια. Δὲν εἶσαι πλέον ἄξιός τῆς εὐνοίας μου, παρ' ὅσον εἶναι ἄξιον τὸ ὑπόλοιπον τοῦ κόσμου, καὶ θὰ ἔχῃς καὶ σὺ τὰ ἴδια προνόμια καὶ εὐκαιρίας, τὰς ὁποίας σκέπτομαι νὰ ἐτεκτείνω εἰς πᾶσαν τὴν ἀνθρωπότητα κατὰ τὴν Χιλιετηρίδα· ἀλλὰ δὲν θὰ ἔχῃς πλέον εἰδικὰ προνόμια, ἐλέη, φροντίδα, καὶ προσοχὴν κλπ., ἐκ μέρους μου ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ, ἀλλ' οὔτε καὶ προτίμησιν ἐν τῇ μελλούσῃ ζωῇ,—'Αλλὰ δὲν κάμνει τοῦτο ἀμέσως, ἀλλὰ μακροθυμεῖ διὰ τοὺς πολλούς.

Αἱ μέγισται καὶ τίμαι ἐπαγγελίαι τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ—τοιαῦται π.χ. αἵτινες μᾶς διαβεβαιοῦσιν, ὅτι «τὰ πάντα συνεργοῦσι πρὸς τὸ ἀγαθόν, διὰ τοὺς ἀγαπῶντας τὸν Θεόν»—θέλουσιν ἐφαρμοσθῇ μόνον εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἠνυπόμνησαν παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ὠδηγήθησαν εἰς τὴν στενὴν πύλην τῆς αὐτοθυσίας, καὶ μετὰ χαρᾶς εἰσῆλθον εἰς αὐτήν, διότι μόνον οἱ τοιοῦτοι ἀγαπῶσι τὸν Θεόν, ἐν τῷ ὑπερτάτῳ βαθμῷ—περισσότερον παρὰ τὸν ἑαυτὸν των. «Τὰ πάντα εἶναι αὐτῶν διότι εἶναι τοῦ Χριστοῦ καὶ ὁ Χριστὸς τοῦ Θεοῦ. «Οὗτοι εἰσῆλθον εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Χριστοῦ, πᾶσαι δὲ αἱ διδασκαλίαι καὶ αἱ ἐνθαρρύνσεις καὶ αἱ παιδεῖαι τῆς ζωῆς αὐτῶν, θέλousi καθοδηγεῖσθαι ἀναλόγως, διὰ τὴν τελικὴν αὐτῶν προπαρασκευὴν διὰ τὴν Βασιλείαν. 'Αλλὰ τοιαῦτα μαθήματα, καὶ ὀδηγίαι καὶ εὐλογίαι δὲν εἶναι δι' ἐκείνους οἵτινες ἀρνοῦνται νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ σχολεῖον—οἵτινες ἀρνοῦνται νὰ καθυποτάξωσι τὸ θέλημά των εἰς τὸ θέλημα τοῦ μεγάλου Διδασκάλου.

'Ακριβολογοῦντες δὲ λέγομεν, ὅτι ἐκεῖνοι οἵτινες λαμβάνουσι τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ ματαίῳ, δὲν ἔχουσι σταθερὸν θεμέλιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου βασιζόμενοι νὰ δύνανται νὰ πλησιάζωσι τὸν Κύριον διὰ τῆς προσευχῆς. 'Αλλὰ θὰ ἠδύνατό τις νὰ περιμένη εἰδικὴν μέριμναν καὶ εἰδικὰ προνόμια παρὰ τοῦ Κυρίου πρὸς αὐτούς, ἐνῶ οὗτοι ἀμελοῦσι νὰ ἀνταποδώσωσι καταλλήλως διὰ τὰς ἤδη ληφθεῖ-

σας εὐλογίας; Θὰ ἦτο λογικόν, διότι ὁ τοιοῦτος ἔλαβεν εὐλογίαν τινὰ παρὰ τοῦ Κυρίου πρὸς σοφίαν καὶ δικαίωσιν, ὅπως ὁ Κύριος εἶναι δεδεμένος ἔνεκεν τούτου νὰ δώσῃ εἰς αὐτὸν περισσότερον ἔλεος; Δὲν ἔπρεπε μᾶλλον ὁ τοιοῦτος νὰ κρίνῃ τὸ πρᾶγμα ὀρθῶς καὶ νὰ λέγῃ ὅτι ἀφ' οὗ ἔλαβε τὰς εὐλογίας ταύτας, παρὰ τοῦ Κυρίου, ὑπεράνω καὶ πέραν τῶν μέχρι τοῦδε ἐπὶ τοῦ κόσμου ἐπιδαψιλευθεισῶν ἐπὶ τοῦ ἀπολελυτρωμένου γένους, ὅτι αὐτὸς ἔλαβε περισσότερον τῆς ἀνηκούσης εἰς αὐτὸν μερίδος;—ὅτι ἀφ' οὗ ἀπέτυχε νὰ κάμῃ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, δὲν ἔπρεπε μᾶλλον νὰ ἀναμῆνῃ, ὅπως τὰ Θεῖα ἐλέη καὶ αἱ εὐνοιαὶ προχωρήσωσι πέραν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου καὶ δοθῶσιν εἰς ἐκείνους οἵτινες μέχρι τοῦδε δὲν εἶχον εὐνοηθῇ τόσον μεγάλως, καὶ οἵτινες συνεπῶς, δὲν περιεφρόνησαν μέχρι τοιοῦτου βαθμοῦ τὴν φιλάνθρωπον προσφορὰν τοῦ Κυρίου; Ὁ Κύριος ὅμως εἶναι λίαν ἐλεήμων καὶ πολυεύσπλαγχνος, καὶ ἐπομένως, δυνάμεθα νὰ εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἐνόσω παραμένει τις ἐν τῇ στάσει τῆς πίστεως, ὁ Κύριος δὲν θέλει ἀπορρίψῃ αὐτὸν καθ' ὁλοκληρίαν

Ἀλλὰ ποῖον θέλει εἶσθαι τὸ φάρμακον δι' ἐκείνους οἵτινες εὐρίσκονται εἰς τὴν στάσιν ταύτην, καὶ ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀνήκωσι τελείως εἰς τὸν Κύριον καὶ τελείως νὰ ἀπαιτῶσι τὰς εὐνοίας αὐτοῦ; Ἀποκρινόμεθα ὅτι, τὸ κατάλληλον δι' αὐτοὺς εἶναι νὰ ἐκτελέσωσι τελείαν ἀφέρωσιν ἑαυτῶν εἰς τὸν Κύριον, ὑποτάσσοντες εἰς αὐτόν τὰς θελήσεις αὐτῶν ἐν πᾶσι —τὰς φιλοδοξίας των, τὰς ἐλπίδας των, τὰ σχέδιά των, τὰ μέσα των, ἀκόμη δὲ καὶ τὰς ἐπιγείους αὐτῶν ἀγάπας—τὰ πάντα νὰ παραδοθῶσιν εἰς τὸν Κύριον· πρὸς ἀντάλλαγμα δὲ οἱ τοὶ δέον νὰ λάβωσιν, ὡς νόμον τῆς ὑπάρξεώς των, καὶ ὡς κανόνα τῆς μελλούσης αὐτῶν διαγωγῆς, τὴν καθοδηγίαν τοῦ Λόγου Του, τοῦ Πνεύματός Του, καὶ τῆς Προνοίας Αὐτοῦ· βέβαιοι ὄντες ὅτι ταῦτα θέλουσι κατεργασθῇ δι' αὐτούς, ὅχι μόνον ἔνδοξα ἀποτελέσματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν μέλλουσαν ζωὴν, ἀλλὰ καὶ μεγαλητέρας ἐπίσης εὐλογίας τῆς καρδίας ἐν τῇ παρούσῃ ζωῇ.

Ἀλλὰ κατὰ τίνα τρόπον οὗτοι θὰ ἐκτελῶσι τοῦτο; Ἀποκρινόμεθα ὅτι τοῦτο πρέπει νὰ γείνῃ ἐκ καρδίας, εὐλαβῶς διὰ τῆς προσευχῆς· — ἡ συμφωνία πρέπει νὰ γείνῃ ὀριστικὴ μετὰ τοῦ Κυρίου, καὶ ἐὰν εἶναι δυνατόν, ἐπ' ἀκροατηρίου· ἡ δὲ Θεῖα χάρις, ἔλεος, καὶ εὐλογία δέον νὰ ἐκζητηθῶσιν, ὡς ἀναγκαῖα ἐπιβοηθητικά διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς θυσίας ταύτης.

Καὶ τί πρέπει νὰ γείνῃ ἐὰν τις «ψηλαφῇ διὰ τὸν Θεόν» καὶ ὅμως δὲν φαίνεται ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἑτοιμος ὅπως ἐκτελέσῃ τὴν πλήρη ταύτην ὑποταγὴν τοῦ θελήματός του; Ἀποκρινόμεθα, ὅτι οἱ τοιοῦτοι πρέπει νὰ μεταβῶσιν εἰς τὸν Κύριον διὰ τῆς προσευχῆς, καὶ ζητήσωσι τὴν εὐλογίαν Του ἐπὶ τῆς μελέτης τῆς Ἀληθείας ἵνα κατασταθῶσιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἱκανοὶ καὶ ἀναγνωρί-

σωσι, πρῶτον, τὴν λογικότητα τῆς ὑπηρεσίας, δεύτερον, τὴν βεβαιότητα τῆς εὐλογίας ἣτις θὰ ἐπέλθῃ ὡς ἀποτέλεσμα· τρίτον, τὴν πιστότητα αὐτοῦ, διὰ τῆς τηρήσεως πασῶν τῶν φιλαγάθων αὐτοῦ ὑποσχέσεων τῆς βοηθείας καὶ δυνάμεως, τὰς ὁποίας αὐτὸς ἔκαμε πρὸς τὴν θυσιάζουσαν τάξιν. Οὗτοι ἐπίσης δέον νὰ ζητήσωσιν, ὥπως ὁ Κύριος ἱκανώσῃ αὐτούς, καὶ σταθμίζωσιν ὀρθῶς καὶ ἐκτιμῶσι ὀικαίως τὰ ἐπίγεια πράγματα—ὅπως δυνηθῶσι καὶ ἀναγνωρίσωσι, καὶ ἐὰν εἶναι ἀνάγκη, δοκιμάσωσι διὰ τῆς πείρας, πόσον ἐφήμερα καὶ ἀνικανοποίητα εἶναι παντὰ τὰ συνεχόμενα πρὸς τὸν ἐγωϊσμόν τοῦ παρόντος καιροῦ, καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπαζητεῖ μετὰ ζήλου ὁ φυσικὸς νοῦς.—ἵνα τοιοιυτοτρόπως δυνηθῶσι καὶ ἐκτελέσωσιν ἀφιέρωσιν, καὶ ἐκτιμήσωσι τὸ προνόμιον τῆς ἀναζητήσεως τῶν Ἄνω, καὶ ὅχι τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, καθὼς καὶ τὸ προνόμιον τῆς θυσίας τῶν τελευταίων, χάριν τῶν πρώτων.

Ἐτερον ζήτημα ἀναφύεται ἐνταῦθα· Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ «ἄνω κλήσις», ἔκλεισε, καὶ ἐπομένως ὁ ἀφιερωθεὶς δὲν εἶναι τελείως βέβαιος ὅτι ὑπάρχει εὐκαιρία δι' αὐτόν, ὅπως κερδίσῃ τὸ βραβεῖον τῆς νέας φύσεως, καὶ τῆς δόξης αὐτῆς, τιμῆς καὶ ἀθανασίας — ὁποῖαν διαφορὰν θὰ ἐπέφερε τοῦτο ὡς πρὸς τὴν ἀφιέρωσιν; Ἀποκρινόμεθα, ὅτι οὐδεμία διαφορὰ θὰ ἐπήρχετο· ἀφιέρωσις εἶναι ἡ μόνη λογικὴ, ἀρμόζουσα πορεία διὰ τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου πανταχοῦ — τελεία ἀφιέρωσις θὰ ἀπαιτηθῇ ἐξ ἐκείνων οἵτινες θὰ ζῶσι καὶ θὰ ἀπολαμβάνωσι τῶν εὐλογιῶν τοῦ Χιλιετοῦς αἰῶνος—καὶ οὐδὲν ὀλιγώτερον ταύτης. Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰς εὐκαιρίας καὶ τὰ προνόμια, ἅτινα ἐπέρχονται, ὑπεδείξαμεν ἤδη, ὅτι κατὰ τὴν γνώμην ἡμῶν εἰς πολλοὺς θὰ ἐπιτραπῇ ἀκόμη νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰ προνόμια τῆς «ἄνω κλήσεως», ὥπως καταλάβωσι τὰς θέσεις τινων ἤδη ἀφιερωθέντων, ἀλλὰ μὴ βαδισάντων ὥπως «λάβωσιν αὐτό»—τὸ βραβεῖον, καὶ οἵτινες ἐπομένως θὰ λογισθῶσιν ὡς ἔκπτωτοι ἐκ τοῦ αγῶνος. Ἀλλ' οὐδεὶς, καὶ περὶ τούτου δυνάμεθα νὰ ὤμεν βέβαιοι, θέλει ἀφεθῇ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ προνόμια ταῦτα, ἐὰν μὴ πρῶτον εἰσέλθῃ τὴν στενὴν πύλην τῆς ἀφιερώσεως καὶ θυσίας.

Τυχάνει ἀληθὲς πιθανῶς διὰ πάντας, οἵτινες εἰσῆλθον τὴν στενὴν πύλην ὅτι δὲν εἶδον καθαρῶς καὶ δὲν κατενόησαν τελείως τὰς μεγάλας καὶ πλουσίας εὐλογίας, τὰς ὁποίας ὁ Θεὸς ἔχει διὰ τὴν πιστὴν Αὐτοῦ Νέαν Κτίσιν· οὗτοι ἀπλῶς εἶδον κατὰ πρῶτον, τὴν λογικὴν λατρείαν, καὶ κατόπιν ἔμαθον περισσότερα ὅσον ἀφορᾷ τὰ μήκη καὶ πλάτη καὶ ὕψη καὶ βάθη τῆς ἀγαθότητος τοῦ Θεοῦ, καὶ τῶν προνομίων τῆς ἄνω αὐτῶν κλήσεως. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἤδη εἰσερχομένους· οὗτοι δὲν δύνανται τελείως νὰ ἐκτιμήσωσι τὰ οὐράνια, πνευματικὰ πράγματα, ἐὰν πρῶτον δὲν ἀφίχθωσιν εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἐκπληρώσεως τῆς λογικῆς αὐτῶν λατρείας διὰ τῆς τελείας ἀφιερώσεως. Δυνάμεθα δὲ νὰ εἴμε-

θα δέβαιοι, ὅτι πᾶσα ἀφιέρωσις, καὶ ἐκπλήρωσις τελείας θυσίας πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Κυρίου, ἀφ' οὗ ἡ οὐρανία τάξις συμπληρωθῇ, θέλει εὖρη ὅτι ὁ Κύριος ἔχει πληθώραν εὐλογιῶν ἄλλου τινὸς εἰδους ἀκόμη τὰς ὁποίας καὶ θὰ διανείμῃ· καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ εὐλογίαι του εἶναι διὰ τοὺς τοιοῦτους θυσιαστάς, καὶ ἀφιερωμένους. Πιθανῶς οἱ τοιοῦτοι νὰ καταλογισθῶσι μετὰ τῶν ἀρχαίων ἀριστέων, οἵτινες κατείχοντο ὑπὸ θυσιαστικῆς διαθέσεως, ἥτις εἶναι ἀρεστή εἰς τὸν Θεόν, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς «ἄνω κλήσεως».

ΠΕΠΛΑΝΗΜΕΝΑΙ ΘΕΩΡΙΑΙ ΠΕΡΙ ΑΓΙΑΣΜΟΥ.

Παρατηροῦντες τὴν γενικὴν σύγχυσιν τῶν σκέψεων, τῶν ἐπικρατουσῶν μεταξὺ τῶν Χριστιανῶν ὡς πρὸς τὸ Θεῖον Σχέδιον, δικαίωσιν καὶ ἀγιασμόν, ἅτινα ἐκτίθενται εἰς τὰς Γραφάς, δὲν πρέπει νὰ ἐκπληττώμεθα διὰ τὴν τρομερὰν ταύτην σύγχυσιν ἣτις ἐπικρατεῖ. Μία ἐκ τῶν πεπλανημένων τούτων θεωριῶν—τῶν διακρατουμένων ἐν τούτοις, ὑπὸ μικρᾶς τινος συγκριτικῶς μερίδος τοῦ λαοῦ τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ διὰ τὴν ἰδίαν ἐαυτῶν ζημίαν—εἶναι ἡ ἀξίωσις τῆς **πραγματικῆς** ἀγιότητος καὶ τελειότητος, τῶν ἀντιπροσωπευομένων συχνάκις ὑπὸ τῶν ἀφρωσιωμένων λατρευτῶν αὐτῆς ὅτι «δὲν ἡμάρτησαν ἐπὶ ἔτη», κλπ. Οὗτοι εὐρίσκουσι τὰ παράλληλά των εἰς τοὺς Φαρισαίους τῶν ἡμερῶν τοῦ Κυρίου ἡμῶν, οἵτινες, «ἐνόμιζον ὅτι ἦσαν δίκαιοι, καὶ περιεφρόνουν τοὺς λοιπούς» καὶ οἵτινες σίσθανόμενοι τὴν ἰδίαν ἐαυτῶν δικαιοσύνην, ἀπέρριπτον τὰ προνόμια καὶ χάριτας, τὰς ὑπὲρ αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ αὐτοῦ ἔργου προμηθευθείσας.

Τούτων ὅμως τῶν οὕτως καλουμένων «Ἀγίων» καὶ «Ἀναμαρτήτων», εἰς μέγαν βαθμὸν αἱ διάνοιαι ἐστράφησαν ὑπὸ τῆς πλάνης ταύτης μακρὰν ἀπὸ τὴν πίστιν τοῦ Κυρίου—πίστιν εἰς τὸ ἀπολυτρωτικὸν αὐτοῦ ἔργον—πίστιν εἰς τὴν ἀξίαν τῆς θυσίας του, κλπ. ἀλλὰ διατὶ οὗτοι νὰ ἐπιστηρίζωνται ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ ἢ τοῦ ἐλέους, ἐὰν δύνανται νὰ τηρῶσι τὸν Θεῖον νόμον τελείως; Ἡ δυσκολία ἣτις ὁδηγεῖ αὐτοὺς εἰς τὸ συμπέρασμα τούτου, εἶναι ἡ ἑλλειψις σεβασμοῦ πρὸς τὸν Κύριον, ἀφ' ἐνός, καὶ ἡ ὑπέρμετρος ἐκτίμησις ἐαυτῶν ἀφ' ἑτέρου. Ὁ κατάλληλος πρὸς τὸν Κύριον σεβασμός θὰ καθωδήγει αὐτοὺς νὰ ἴδωσι τὸ μεγαλεῖόν του, τὴν ἰσχύν του, καὶ ὡς κανόνα τῆς ἀγιότητός του, τὴν τελειότητα τοῦ ἰδίου ἐαυτοῦ χαρακτῆρος· ἡ κατάλληλος δὲ περὶ ἐαυτῶν ἐκτίμησις, ταχέως θὰ ἔπειθεν αὐτοὺς (καθὼς πείθει ἄλλους) ὅτι ἐλλείπονται μεγάλως τοῦ Θεοῦ κανόνος, ἐν λόγῳ, πράξει, καὶ σκέψει.

Ἐτέρα τάξις τῶν τοιούτων «ἀγίων» δὲν φθάνει μέχρι τοῦ ἰδίου ἄκρου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου τῆς ἀξιώσεως τοῦ ἀναμαρτήτου, ἀλλὰ, ἀναγνωρίζουσα τὴν ἀτέλειαν, ἀξιοῖ ἀγιότητα, τέλειον ἀγια-

σμόν, κλπ. διότι ζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἁμαρτίαν—νὰ ζῇ ἄνευ ἁμαρτίας κλπ. Καθὼς ἤδη ὑπεδείξαμεν, πρέπει νὰ ζητῶσι νὰ ἀποφεύγωσι τὴν ἁμαρτίαν, καθόσον θὰ εἶναι τοῦτο δυνατόν εἰς αὐτούς. Τὸ λάθος ἐκείνων τοὺς ὁποίους ἐπικρίνωμεν, εἶναι, ὅτι οὗτοι νομίζουν, ὅτι τὸ νὰ ἀποφεύγῃ τις τὴν ἁμαρτίαν εἶναι ὁ μόνος σκοπὸς καὶ ἀντικείμενον τῆς ἑαυτῶν ἀφιερώσεως. Παρεξήγησαν τὸ ζήτημα τελείως· οὐδὲν κτίσμα τοῦ Θεοῦ εἶχε ποτε τὸ δικαίωμα νὰ ἁμαρτήσῃ· καὶ ἐπομένως ἡ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἀποχὴ—ἡ ἀποχὴ ἀπὸ τὸ πρᾶγμα ἐκείνο τὸ ὁποῖον οὗτος δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ—δὲν δύναται ὑπ' οὐδεμίαν ἔννοιαν τῆς λέξεως νὰ ὀνομασθῇ ἢ θεωρηθῇ ὡς «θυσία». Οὐδαμοῦ ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μᾶς προσκαλεῖ ὅπως θυσιάσωμεν ἁμαρτίας. Οἱ ἀγαπητοὶ οὗτοι φίλοι, οἵτινες δὲν προχωροῦσι πέραν τῆς ἀπλῆς ταύτης ἀφιερώσεως τῆς ἀποφυγῆς τῆς ἁμαρτίας, ἔκαμον ἀπλῶς τόσας προόδους, ὅσας πάντες οἱ δεδικαιωμένοι ὀφείλουσι νὰ κάμωσιν· ἐν τούτοις ὅμως δὲν εἰσῆλθον διὰ τῆς στενῆς πύλης τῆς αὐτοθυσίας, ἣτις σημαίνει τὴν παράδοσιν ἐκείνων ἅτινα εἶναι **δίκαια, νόμιμα, καὶ ἀρμόδια**—τὴν ἐκουσίαν παράδοσιν ἐκείνων διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῶμεν νὰ ὑπηρετήσωμεν τὸν Κύριον καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ καλλίτερον.

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΓΕΝΕΤΟ ΕΙΣ ΗΜΑΣ ΑΠΟΛΥΤΡΩΣΙΣ

Ἡ ἐνταῦθα ἀναφερομένη λέξις ἀπολύτρωσις, εἶναι ἐν χρήσει ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀπελευθερώσεως, σωτηρίας, ὡς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου — τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δοθέντος ἀντιλύτρου, ἢ τῆς ἀντιστοίχου ἀξίας. Ἡ ἐν τῇ λέξει ταύτῃ περιεχομένη σημασία μεταφέρει ἡμᾶς μέχρι τοῦ πλήρους τέλους τῆς νίκης τῆς Ἑκκλησίας, μέχρι τῆς τελείας γεννήσεως τῆς νέας κτίσεως—καίτοι ἡ λέξις αὕτη ἐν τῷ κειμένῳ ἡμῶν δύναται καταλλήλως νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπίσης εἰς τὴν παρεμπύπτουσαν καὶ μεσολαβοῦσαν ἀπελευθέρωσιν πάντων τῶν πιστῶν, τῶν εὐρισκομένων κατὰ μῆκος τῆς στενῆς ὁδοῦ, ἣτις καταλήγει εἰς τὴν παντελῆ σωτηρίαν διὰ τῆς δόξης, τιμῆς καὶ ἀθανασίας τῆς πρώτης Ἀναστάσεως.

Ὁ Ἀπόστολος διαβεβαοῖ ἡμᾶς ὅτι ἡ θυσία τοῦ Κυρίου ἡμῶν ἐξησφάλισεν ἡμῖν, «αἰωνίαν ἀπολύτρωσιν», ἐπέφερε τελείαν καὶ αἰωνίαν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὴν δουλείαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ τῆς ποινῆς αὐτῆς τοῦ θανάτου. (Ἑβραίους 5' 25, θ' 12). Εἶναι ἀληθές ὅτι ἡ ἀπολύτρωσις αὕτη εἶναι δι' ὅλον τὸν κόσμον· τοῦ Κυρίου ἡμῶν μέλλοντος νὰ παράσχῃ τελικῶς εἰς πάντας οἵτινες θὰ ἔλθωσιν εἰς ἁρμονίαν πρὸς τὰς Θείας ἀπαιτήσεις **αἰωνίαν ἀπολύτρωσιν** ἔκ τε τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς ποινῆς αὐτῆς—τοῦ θανάτου· ἀλλὰ καθὼς ἔχομεν ἤδη παρατηρήσῃ (*) ἡ αἰωνία αὕτη ἀπολύ-

τρως, ἥτις κατὰ τὸν ἐπερχόμενον αἰῶνα θέλει εἶσθαι ἐφαρμόσιμος εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον, διὰ τῆς ὑπὸ τῶν πάντων ἐπιγνώσεως τῆς ἀληθείας, καὶ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς πάντων ὑπὸ τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, κατὰ τὸν παρόντα καιρὸν εἶναι ἐφαρμόσιμος μόνον εἰς τὸν οἶκον τῆς πίστεως—καὶ ἐκ τούτου πάλιν, μόνον τελείως εἰς ἐκείνους οἵτινες ἤδη περιπατοῦσιν θυσιαστικῶς εἰς τὰ δῆματα τοῦ μεγάλου Ἀρχιερέως, ὡς μέλη τοῦ «Βασιλείου Ἱερατεύματος». Ἡ αἰωνία αὕτη ἀπολύτρωσις ἐκ τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου, θέλει εἶσθαι διὰ τῆς κατατάξεως αὐτῶν ὡς μελῶν τῆς νέας κτίσεως, ἐστεφανωμένων διὰ δόξης, τιμῆς καὶ ἀθανασίας.

Ἄς ἐξετάσωμεν ἤδη καὶ ἄλλα τινὰ Γραφικὰ χωρία, εἰς τὰ ὅποια εὐρίσκεται ἡ ἰδία Ἑλληνικὴ λέξις ἀπολύτρωσις, (ἀπελευθέρωσις, σωτηρία). Ὁ Κύριος ἡμῶν ὑποδεικνύων ἡμῖν τὴν σωτηρίαν ἣτις θὰ παρασχεθῇ εἰς ἡμᾶς διὰ τῆς Πρώτης Ἀναστάσεως, λέγει εἰς τινὰς ζῶντας κατὰ τὸ τέλος τοῦ αἰῶνος, καὶ διακρίνοντας σημεῖα τινὰ τῶν καιρῶν, «Ἀνυψώσατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν, διότι ἐγγίζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν». (Λουκ κα' 28). Ὁ Ἀπόστολος ὁμιλῶν εἰς τὴν ἰδίαν τάξιν τῶν νέων κτισμάτων, παρακινεῖ αὐτοὺς λέγων, «Μὴ λυπεῖτε τὸ ἅγιον πνεῦμα τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ ὁποίου ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως». (Ἐφ. δ' 30). Εἰς τὰ χωρία ταῦτα ἐπίσης, δὲν ἐμπεριέχεται ἡ σημασία, ἡ ἰδέα τοῦ ἔργου τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἐπιτελεσθέντος διὰ τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, ἀλλ' ἐμπεριέχεται ἡ σημασία τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ ἔργου ἐκείνου, καθὼς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦτο θέλει ἐκπληρωθῇ διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῆς Ἐκκλησίας, ἣτις εἶναι τὸ σῶμα Αὐτοῦ, διὰ τῆς Πρώτης Ἀναστάσεως. Εἰς τὴν ἰδίαν ἐπιστολήν, (α' 7) ὁ Ἀπόστολος λέγει, «Ἐχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος. Αὐτοῦ». Ἐνταῦθα προφανῶς ἀναφέρεται εἰς τὰς εὐλογίας τὰς ὁποίας ἀπολαμβάνομεν ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, διὰ τῆς θυσίας, διὰ τῆς ἀξίας τῆς θυσίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν, καλυπτούσης τὰς ἀδυναμίας ἡμῶν, καὶ ἐπεξεργαζομένης δι' ἡμᾶς καθ' ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης, διὰ τοῦ ἐνεργεῖν ἐν ἡμῖν κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνο λοιπὸν τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐντυπώσωμεν εἶναι ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγένετο εἰς ἡμᾶς ἀπολυτρώσις ἐν τῷ παρόντι καιρῷ· — παρέχων εἰς ἡμᾶς τὴν νίκην εἰς τοὺς παρόντας ἀγῶνας, καθὼς καὶ τελικῶς θέλει δώσῃ εἰς ἡμᾶς τὴν πλήρη νίκην διὰ τῆς τελειοποιήσεως ἡμῶν κατὰ τὴν ὁμοιότητά του.

Ἡ αὕτη σκέψις περαιτέρω ἐκτίθεται ὑπὸ τοῦ ἰδίου Συγγραφέως, ὅστις διαβεβαιοῖ ἡμᾶς, (Ρωμ. γ' 24) ὅτι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δωρεὰν δικαιοὶ ἡμᾶς, (καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ δικαιοὶ ἡμᾶς ἐν ὁσῶ μένομεν ἐν τῷ Χριστῷ) «διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,» καὶ ἥτις τέλος θὰ συμπληρωθῇ, ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς, ὅταν θὰ γείνωμεν ὅμοιοι πρὸς αὐτόν, καὶ θέλωμεν ἰδῆ Αὐτὸν καθὼς

εἶναι, καὶ συμμετάσχωμεν εἰς τὴν δόξαν Αὐτοῦ, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἀπολυτρώσεως (ἀπελευθερώσεως). Ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐπιστολῇ (η' 23) ὁ Ἀπόστολος καὶ πάλιν ὁμιλεῖ περὶ τῆς συμπληρώσεως τῆς ἀπολυτρώσεως ἡμῶν ἢ ἀπελευθερώσεως, καὶ πῶς πρέπει νὰ ἀναμένωμεν δι' αὐτὴν μέχρι τοῦ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ὀρισμένου καιροῦ. Ἀφοῦ ἀποδεικνύει εἰς ἡμᾶς τὸ γεγονός ὅτι «Πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συναγωνιᾷ. . . . ἀναμένουσα τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ, (τῆς δεδοξασμένης νέας κτίσεως),» προσθέτει, «οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες (οἱ κληθέντες καὶ ἀποκηθέντες εἰς τὴν νέαν κτίσιν) ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἰοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, (δηλ.) τὴν ἀπολύτρωσιν, (ἀπελευθέρωσιν) τοῦ σώματος ἡμῶν» — τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας ὁ Ἰησοῦς εἶναι ἡ κεφαλὴ καὶ ἡμεῖς τὰ μέλλοντα μέλη αὐτοῦ. Τοῦτο δὲ θέλει εἰσθαι τὸ τέλος τοῦ πρὸς ἡμᾶς ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου· διότι καίτοι συμμετέχομεν εἰς πολλὰς εὐλογίας καὶ ὠφελείας διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως ἐν τῷ μεσολαβοῦντι τούτῳ διαστήματι, δὲν θέλομεν ὅμως ἀφίχθῃ εἰς τὴν ἀπολύτρωσιν ἡμῶν, τελείως μέχρι τοῦ χρόνου ἐκείνου. — Ρωμ. η' 20-23.

Ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν παροῦσαν ἡμῶν κατάστασιν—εἰς τὴν συμμετοχὴν τῆς ἀπολυτρώσεως ἣτις ἀνήκει ἤδη εἰς ἡμᾶς—ὁ Κύριος ἡμῶν διακηρύττει, «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ ἔχει ζωὴν αἰώνιον», (Ἰωάν. στ' 44), ὁ δὲ Ἀπόστολος λέγει ἐπίσης, «Ὅστις ἔχει τὸν Υἱόν, ἔχει τὴν ζωὴν». (Α' Ἰωάν. ε' 12). Δὲν πρέπει δὲ ἐκ τούτου νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι πίστις τοιαύτη σημαίνει ἀπλῆν τινα διανοητικὴν συγκατάθεσιν καὶ ἔγκρισιν χαρακτήρων τινῶν καὶ γεγονότων συνεχομένων πρὸς τὸ Θεῖον Σχέδιον τῆς σωτηρίας, ἀλλὰ πίστιν εἰς τὴν θυσίαν τῆς καταλλαγῆς, καὶ πολιτείαν ἐναντίαν πρὸς τὴν ἁμαρτίαν, πολιτείαν σύμφωνον πρὸς τὴν καταλλαγὴν καὶ τὴν ἀντίθετον ταύτης πρὸς τὴν ἁμαρτίαν—ζῶσαν πίστιν, ἣτις ἐκδηλοῦται διὰ τῆς ὑπακοῆς τῆς καρδίας. Ὁμοίως δὲν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ σημασία τούτου, εἶναι ὅτι οἱ πιστοὶ ἔχουσιν αἰώνιον ζωὴν ὑπὸ τὴν πλήρη ἔννοιαν τῆς λέξεως—ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὅτι αὕτη θέλει ἀνήκει εἰς αὐτοὺς τελικῶς διὰ τῆς συμμετοχῆς ἐν τῇ πρώτῃ Ἀναστάσει. Μᾶλλον δὲ πρέπει νὰ ἐννοήσωμεν ἐκ τούτου, ὅτι οἱ ἀφιερωμένοι πιστοὶ ἀπεκυήθησαν εἰς καινότητα ζωῆς, ἔχουσι τὴν νέαν ζωὴν ἤδη ἀρχίσασαν ἐν αὐτοῖς ὑπὸ τὴν ἔποψιν ὅτι ἡ θέλησις αὐτῶν ἐγένετο δεκτὴ παρὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἀρχαὶ τῶν νέων κτισμάτων, ἅτινα θέλουσι τελειοποιηθῇ ἐν τῇ πρώτῃ Ἀναστάσει.

Λί διακηρύξεις δὲ αὗται δέον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς δηλώσεις τοῦ Ἀποστόλου, ὅτι «διὰ τῆς ἐλπίδος ἐσώθημεν»—διὰ τῆς πίστεως—ὑπολογιστικῶς σεσωσμένοι, ὅχι τελείως σεσωσμένοι. Ἐνεκεν δὲ τούτου δέον νὰ ἀνα-

μένωμεν μεθ' ὑπομονῆς διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ καλοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἤρξατο ἐν ἡμῖν—ὅπως περιμένωμεν διὰ τὴν χάριν (τὴν σωτηρίαν) τὴν φερομένην ὑμῖν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ»,—«ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ».
—Β' Θεσσαλ. α' 10. Α' Πέτρ. α' 13

Ἡ ἀπολύτρωσις (ἀπελευθέρωσις) ἣτις εἶναι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ—τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνομεν ἤδη, καθὼς καὶ ἐκείνη ἣτις μετ' ὀλίγον θέλει συμπληρωθῇ εἰς ἡμᾶς—πανταχοῦ ἐν ταῖς Γραφαῖς συνταυτίζεται πρὸς τὴν θυσίαν τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἡμῶν ἐξετέλεσεν ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐνῷ δὲ ὁ θάνατός Του ἀπετέλει τὴν τιμὴν τῆς ποινῆς ἡμῶν, ἡ ἀνάστασις του ἐπίσης ἦτο ἀναγκαία· διότι νεκρὸς Σωτὴρ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ βοηθήσῃ τοὺς λελυτρωμένους νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀπώλεσαν. Αὐταὶ δὲ αἱ πειραὶ τοῦ Κυρίου ἡμῶν αἱ συνεχόμεναι πρὸς τὴν θυσίαν αὐτοῦ, διαβεβαιούμεθα, ἔδωσαν εἰς Αὐτὸν ἀκόμη περισσότερα προσόντα διὰ τὸ μέγα ἔργον τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς συστεναζούσης κτίσεως τῆς ἐξαγορασθείσης ὑπὸ τοῦ αἵματος Αὐτοῦ. Ὁ Ἀπόστολος διακηρύττει, «Καθότι Αὐτὸς ἔπαθε πειρασθεῖς, δύναται τοὺς πειραζομένους βοηθήσαι» — εἶναι ἱκανὸς νὰ τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοὺς πειρασμούς, οἵτινες ἄλλως θὰ κατενίκων καὶ θὰ κατίσχυον αὐτῶν. «Οὐκ ἔασει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν». Δυνατὸν νὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ προσκόψωμεν ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐμπιστευόμεθα εἰς αὐτόν δὲν θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ καταβληθῶμεν τελείως—νὰ πέσωμεν εἰς τὸν Δεύτερον Θάνατόν. — Ἐβρ. β' 18. Α' Κοριν. ι' 13.

Ἐὰν δὲ ἐπιτρέπη εἰς ἡμᾶς νὰ προσκόπτωμεν, τοῦτο δυνατὸν συχνάκις νὰ τὸ μεταχειρίζηται ὡς μέσον διὰ νὰ μᾶς διδάξῃ πολῦτιμα μαθήματα ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἰδίας ἡμῶν ἀδυναμίας, καὶ τὴν ἀνάγκην ἡμῶν ὅπως ἀποβλέπωμεν πρὸς Αὐτόν, ὡς τὸν Ποιμένα ἡμῶν, καὶ Λυτρωτὴν, καὶ κατανοῶμεν τὰς ἀσθενείας, ἵνα διὰ τούτων ἐνδυναμωθῶμεν ἐν Κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος Αὐτοῦ. Οὗτος ἴσταται ἐνώπιον ἡμῶν ὡς μέγας ἡμῶν Ἀρχιερεὺς, δυνάμενος νὰ συμπαθήσῃ εἰς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν, καὶ κατέχων πλήρη δύναμιν ὅπως μᾶς βοηθήσῃ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ πειρασμοῦ. Οὗτος ἐπίσης εἰδικῶς ἀναφέρεται ὡς «συμπαθὴν πρὸς τοὺς ἀγνοοῦντας καὶ πλανωμένους», καὶ ὡς δυνάμενος νὰ σώσῃ «εἰς τὸ παντελές» ἐκείνους οἵτινες θὰ ἐπλησιάζον τὸν Πατέρα διὰ μέσου τῆς μεσιτείας αὐτοῦ, καὶ ἐκείνους οἵτινες θὰ ἐξηκολούθουν νὰ παραμένωσι μετ' αὐτοῦ διὰ τῆς ζωῆς πίστεως, ἣτις συνεπάγεται ὑπακοὴν ἀναλόγως πρὸς τὰς δυνάμεις ἐκάστου. Τοιοῦτοτρόπως λοιπὸν ἅς χαίρωμεν διὰ τὸν Λυτρωτὴν ἡμῶν ὡς τὸν παρόντα Σωτῆρα, Ἐλευθερωτὴν, καθὼς καὶ ὡς τὸν μετ' ὀλίγον Ἐλευθερωτὴν ἀπὸ τοῦ τάφου, διὰ τῆς ἀναστάσεως—τὸν τελειωτὴν τῆς πίστεως ἡμῶν. — Ἐβρ. β' 17, 18. δ' 15, 16. ζ' 25, 26.